Anf. 21 HÅKAN SVENNELING (V): Fru talman! Vi har nu en lång och tvådelad debatt om vinster i välfärden. Jag ska nu lyfta de frågor som rör tillståndskraven för att driva välfärdsverksamhet. I nästa debatt kommer mina kollegor Ulla Andersson, Ali Esbati, Karin Rågsjö och Daniel Riazat att lyfta varför vi måste få ett slut på vinstjakten i välfärden. Den proposition som vi behandlar nu handlar i grunden om att få ordning och reda på vilka som driver privat välfärdsverksamhet. Vi har sett hur kriminella har drivit hemtjänst, hur lycksökare har drivit assistansverksamhet och hur riskkapitalister utan långsiktigt tänkande försöker att krama ur varenda krona ur våra skolor. I propositionen föreslås, och kommer att gå igenom i riksdagen, att det nu införs tillståndsplikt och en lämplighetsprövning för dem som bedriver privat verksamhet i välfärden. Kraven gäller i välfärden, oavsett om man bedriver skolverksamhet, äldreomsorg, hemtjänst eller assistansverksamhet inom LSS. Genom att det nu införs mer krav på insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar kan oseriösa aktörers möjlig-heter att bedriva skattefinansierad verksamhet motverkas. Tillstånd kan återkallas om man inte sköter sig. Då har man ingenting i välfärden att göra. Detta är viktiga ändringar. Dessa ändringar går igenom trots de borgerliga in-vändningarna. Men det blir också två tillkännagivanden i dag – ett tillkännagivande om att tillståndsplikten ska omfatta alla offentliga aktörer och ett tillkännagivande om de mindre aktörerna. Under flagg att alla ska behandlas lika försöker borgarna och Sverigedemokraterna att införa en prövning även för offentliga aktörer. Det kan vid en första anblick låta lovvärt, men det är ett principiellt stort avsteg från den ordning som vi har i dag. Det är ytterligare ett försök att införa marknadstänk och new public management på system där det inte funkar. Man skapar marknader som inte finns i syfte att underlätta ytterligare privatiseringar. Kommunerna har ända sedan 1800-talet haft an-svaret för att bedriva skola och äldreomsorg i enlighet med vår lagstiftning. Det uppdraget formulerades långt innan vi införde allmän och lika rösträtt i det här landet. Nu vill man från högerhåll införa en prövning av om alla kommuner ska ha denna rätt. Kommunallagen vilar på den principiella grunden att de förtroendevalda har ansvaret för att fatta beslut. Även om man i kommuner och landsting delegerar rät-ten att besluta i vissa ärenden till tjänstemän, så är de förtroendevalda politikerna helt ansvariga för all verksamhet. Det är medborgarna som i allmänna val utkräver ansvar av de folkvalda. Om den offentliga verksamheten uppvisar brister är det alltså folket som i första hand kan utkräva ansvar genom att rösta bort de förtroendevalda och ersätta dem med andra. Medborgarna kan på motsvarande sätt aldrig ställa en vd eller styrelsen i aktiebolag till ansvar om verksamheten inte håller en godtagbar kvalitet. Med dagens tillkännagivande ställs en massa frågor som jag inte tror att vi kommer att få några svar på. Vad kommer dessa överbyråkratiska prövningar att kosta? Ska de bekostas av kommunerna i stället för att gå till välfärden? Vad händer om en kommun inte godkänns? Vilka är det som ska prövas, är det politikerna som styr eller deras tjänstemän? Ska en statlig myndig-het kunna besluta om vilka politiker, som styr en kommun, som ska bytas ut? Dessa frågor kommer de borgerliga politikerna, Sverigedemokraterna och vinstlobbyisterna att ha ett stort ansvar att svara på, men jag tror knappast att vi får höra något svar. I dag bryter man en svensk rätts-tradition och inskränker det kommunala självstyret. Fru talman! Hela lagstiftningen som nu läggs fram är tydlig. Det ska bli enklare för mindre aktörer som har som syfte att bedriva bra verksamhet i välfärden. Vi är inte ute efter att stänga ned några byskolor, föräldrakooperativ eller Svenska kyrkans hospis. Vi vill göra det enklare och bättre för dem. I dag gynnas de stora drakarna, de börsnoterade koncernerna med de multinationella riskkapitalisterna med ett enda mål: att tjäna pengar, inte bedriva bra välfärd. Det är därför som det borgerliga tillkännagivandet känns så konstlat och krystat. Man litar helt enkelt inte på våra intentioner. Det tillkännagivande som man nu gör riskerar att leda till att oseriösa mindre aktörer som bara vill tjäna pengar på välfärden blir kvar. Därför är en tillståndsplikt även för mindre aktörer en angelägenhet ur både ett brukar- och ett medborgarperspektiv. Även det lilla kooperativet behöver ha rätt kompetens för att bedriva välfärdsverksamhet. De krav som vi ställer upp kommer inte hindra mindre aktörer etablera sig. För oss är de förslag som vi tillsammans med regeringen lägger fram viktiga för att värna de idéburna aktörerna i välfärden. I dag missgynnas de av dagens system då vinstjakten premieras framför de med visioner och idéer. De idéburna återinvesterar i verksamheten och de har innehållet som sitt huvudsyfte. När det blir fler idéburna aktörer kommer det att bli en mångfald, i stället för jättekoncerner med riskkapitalister. Vi i Vänsterpartiet är beredda att gå vidare med fler åtgärder i framtiden för att stärka de idéburna aktörernas ställning om det krävs. Förslagen i denna lagstiftning handlar om att mot-verka oseriösa aktörer i välfärden. Genom kraven på ekonomiska förutsättningar minskar risken för plötsliga nedläggningar. Vi har sett exempel – som i min hemstad – i fallet med Karlstads Idrottsskola där skolan stängde för personal och elever samma dag som vårterminen skulle starta. Men att ha tillstånd för att bedriva välfärdsverksamhet och att ha vinstjakten som incitament är två helt olika saker. Även aktörer i välfärden för att göra vinst, som har vinstjakten som incitament, kommer med all säkerhet att få tillstånd så länge som det är möjligt att göra så skyhöga stora vinster som i dag. Därför behövs också en lagstiftning som stoppar vinstjakten i välfärden. Fru talman! Jag vill yrka bifall till reservationerna 4 och 6. (Applåder)